

Lovgivere, underordnede Dommere overhovedet maa faa Oplysning om, hvad det er, Højesteret egentlig mener, eller hvad det er, den begrundet sin Opfattelse paa?

Og jo mere uenig Højesteret er, jo tarveligere, knappere dens Begrundelser er, jo mere man støder paa Talemaader som „efter Omstændighederne“ og „i det væsentlige“, der ingenting siger, desto vigtigere er det ofte, ikke mindst for Lovgivningsmagten og for Administrationen, netop klart at faa at vide: Hvad er det, der er tvivlsomt? Hvorledes opstaar og begrundes denne Tvivl? Hvor udbredt er den? Hvor rimeligt er det at rydde den til Side i nye Lovgivningsforanstaltninger, i nye administrative Forskrifter? Det undrer mig ikke, at ikke alene jeg, men samtlige de tidligere Justitsministre, jeg kender, har den samme Opfattelse af Nødvendigheden af offentlig Votering i Højesteret, thi der gaar jo ikke mange Dage, hvor vi ikke ved Afgørelser af Sager indenfor Ministeriet paa et Spørgsmaal til Departementschefen: Hvad siger Domstolen? — faar Svaret: Ja, dens Afgørelse er uklar, det er tvivlsomt, om Spørgsmaalet er afgjort, Højesteret har ikke begrundet det nærmere.

Nej, saa ejendommelig bør vor Forfatning efter min Formening ikke være, at vi lukker af for Klarheden netop paa det Punkt, hvor den er aller mest tiltrængt, mest tiltrængt, fordi det er den endelige Afgørelse, det drejer sig om. Saa udemokratisk bør det danske Folketing dog ikke optræde, at det i Strid med enhver fri Forfatnings Grundprincipper afskærer alle øvrige betydningsfulde Faktorer i Statslivet fra til fulde at faa Kendskab til og Forstaaelse af de Retsafgørelser, de alle skal bøje sig for. Jeg kan ikke se, at det af Hensyn til Anerkendelsen af Højesterets Suverænetet skulde være nødvendigt at betragte sig selv i sin Egenskab af Lovgivningsmagt eller Administrationschefer som umyndige eller sat under Lavværgemaal. Som Statsborger og Lovgiver, som Videnskabsmand og som juridisk Praktiker har man Krav paa at faa at vide, hvad der er gældende Ret, og hvorfor det er gældende Ret.

I mine Øjne er det derfor en logisk Konsekvens af den frie Forfatning, at man har Mulighed for et saa klart og saa omfattende Kendskab som overhovedet muligt til Statsmagtens Afgørelser og disses Begrundelse og i Kraft af den almindelige Forstaaelse af Forholdet mellem lovgivende, udøvende og dømmende Myndighed, først og fremmest har Krav paa at faa Klarhed over den i sidste Instans afgørende

Myndigheds Beslutninger, Højesterets Afgørelser.

Overfor denne principielle statsretlige Betragtning — som jeg ikke har set fremhævet fra nogen Side, men som er min, og som vi alle maa bøje os for, synes jeg, under Udfoldelse ganske vist af meget forskellige Følelsesudbrud —, overfor denne konsekvent gennemførte Betragtning af Højesterets Stilling i det moderne Samfundsliv er Kravet om offentlig Votering, forekommer det mig, selvfølgeligt. Det er i Virkeligheden ogsaa ejendommeligt at se, hvor periferisk hele Modargumentationen er. Læs en Gang ud fra en saadan principiel statsretlig Grundopfattelse Højesteretsdommer Cosmos Meyers Votum igennem, det vil da synes underlig principløst, ængsteligt og livsfjernt, i sit Grundsyn i hvert Fald, uanset de mange træffende Enkeltbemærkninger. Det hele munder i Virkeligheden ud i, at Højesteret nu har det saa rart fredeligt og stille og med en ikke ringe Forskrækkelse ser hen til at skulle ud i Livet og i Dagslyset med sine Afgørelser.

Men det skulde da efter min Mening være den frie Forfatnings første og kulturelt set mest værdifulde Egenskab at feje Respekten for Autoriteten blot som saadan til Side, hvor meget den saa i øvrigt er indpakket i Titler og Uniformer eller rent ydre Fornemhed eller fornem Tilbagetrukkethed, og kun anerkende den Autoritet, der hviler paa Overlegenhed, Intelligens, Kultur eller moralsk Dannelse. Det er muligt, der vil staa Kamp herom, ogsaa Kamp op til Samfundets Spidser, men det bliver en aandelig Kamp, den aandelige Kamp, som altid vil være Frihedens Følgesvend, altid har været det, altid har været Betingelsen for ethvert Fremskridt i Civilisation. Og materielt set vil Højesteret i Modsætning til alle os andre være beskyttet under denne Kamp netop gennem sin Uafhængighed og sin Uafsættelighed.

Overfor hele denne Betragtning at ville gøre gældende, at Højesteret kan blive udsat for Forhaanelser eller Kritik, maa unægtelig, i hvert Fald hos en Minister, fremkalde et muntert Smil som noget fuldkommen underordnet i Forhold til Formaålet med den offentlige Votering. Hvis Kritikken er for grov, hvis Angrebene bliver for tøylesløse, kan man jo slaa ned paa dem, men paa det Punkt har det store Flertal af Politikere, og Dommere for øvrigt ogsaa, altid været lidt for bange for at sige deres Mening, enten af Hensyn til deres personlige Karriere eller Saarbarhed eller af Frygt for ikke at blive anset for til-